

Francesco Antonio Santori

SATIRE

Edizione del testo albanese

a cura di

Vincenzo Belmonte

Francesco Antonio Santori

SATIRE

Edizione del testo albanese

a cura di

Vincenzo Belmonte

© 2018 Tutti i diritti sono riservati

INDICE

Introduzione 7

Sátirat 9

FRANCESCO ANTONIO SANTORI

Francesco Antonio Santori¹ nacque da povera famiglia nel 1819 a Picilìa/Santa Caterina Albanese, in provincia di Cosenza. Entrato a San Marco Argentano nell'ordine dei Francescani Riformati, vi ottenne incarichi prestigiosi, ma nel 1860 preferì ritirarsi nel paese natale, dove si ridusse, per vivere, a dare lezioni private e a costruire ingegnosi attrezzi artigianali. Nel 1876 ottenne l'incarico di parroco a San Giacomo di Cerzeto, ove morì nel 1894.

La sua fu una vita povera di eventi, dedicata alla composizione di opere in albanese che spaziano in tutti i generi letterari e la cui importanza viene sempre meglio riconosciuta man mano che procede la pubblicazione dei manoscritti. A lui si attribuisce il merito di aver introdotto nella letteratura albanese il dramma e il romanzo.

Nella presente selezione, che prelude all'edizione dell'Opera Omnia, si è inteso dare la preferenza a testi per lo più inediti o mai più ripubblicati dove è possibile rinvenire alcune tra le sue pagine più valide dal punto di vista artistico. In tal modo la pubblicazione completa delle opere religiose e teatrali e delle *Rapsodie* (per lo più sue creazioni originali) finirà con il consacrare il valore poetico del Santori.

La sua visione del mondo in compendio si può individuare nei versi del dramma *Miloscino* (649-653), dove l'uomo viene descritto come

meteora
che in aria resta accesa
un attimo, poi cade
in oscuro deserto, divorante
*sempre per rimanere ognora vuoto*².

---

¹ L'atto di nascita riporta: *Francesco Paolo Santoro*; l'atto di morte: *Francescantonio Santoro*. Antonio era il nome da religioso. Per il cognome è prevalsa la forma Santori, usata anche dallo scrittore.

² Concetti e immagini simili si riscontrano nel Canto 14 (vv. 36-42) delle *Poesie varie*: *È andata così. Solo un sogno / ritengo sia stata la vita, / lucerna che, accesa, fu spenta / un attimo dopo / ed ora è affondata nel nulla, / da cui non riemerge / mai più luminosa.*

LE SATIRE

Un'edizione delle Satire è stata curata da Carmelo Candreva e Gjovalin Shkurtaj: F. A. Santori, *Satira*, Dituria, Tirana, 1998. Il presente volume ospita una nuova e, si spera, più attendibile trascrizione dell'opera, ricavata dai manoscritti della Biblioteca Civica di Cosenza. Il titolo santoriano *Satirat* è reso come sdrucchiolo, sulla scorta della pronuncia arbëreshe. L'assenza della mia traduzione italiana è di certo imputabile a un vertiginoso calo dell'ispirazione, diventato drammaticamente più evidente negli ultimi anni. Comunque, mai dire mai.

CRITERI DELL'EDIZIONE

Il Santori, come è noto, usa un suo personale alfabeto che viene di volta in volta qua e là modificato. Di conseguenza sarebbe necessario studiare l'alfabeto di ciascun testo. Ritengo più opportuno dedicare in seguito all'alfabeto del Santori uno studio a parte che tenga conto di *tutti* i suoi scritti. Per ora rinvio agli studi parziali sull'argomento, che non mancano. Se mi sia attenuto a criteri scientifici nella trascrizione, lo si potrà giudicare dalla coerenza interna e dai chiarimenti inseriti nelle note, dove si rende conto anche degli interventi correttivi su errori di stampa o lapsus calami. Particolarmente difficile è stato individuare il discrimine tra svista e intenzione dell'autore nell'oscillazione tra *u* e *ë* atone. Avverto che ho trascritto le grafie santoriane *-mp-*, *-nt-*, *-nc-* rispettivamente con *-mb-*, *-nd-* e *-ng-*, seguendo la pronuncia comune. Ho reso con il segno *h* l'aspirata in uso nel paese natale dell'autore, nonostante le grafie del tipo *ghami* adottate per influsso del De Rada. La punteggiatura è stata resa più conforme all'uso attuale. Ho aggiunto l'accento grave per chiarire casi dubbi, mentre invece, brandendo il rasoio di Ockham, ho sfrondato l'originale della plethora di accenti gravi e acuti. Gli accenti circonflessi (il cui uso non corrisponde a quello del De Rada) li ho considerati equivalenti al raddoppiamento della vocale, trascrivendo, ad esempio, con *ī* sia *ii* che *î*. Tra parentesi quadre ho inserito le integrazioni editoriali, che riguardano sovente i titoli che l'autore ha trascurato di apporre. Per problemi generali di impostazione può essere utile consultare le introduzioni alle mie edizioni critiche della *Gjella* del Variboba e dello *Skanderbeku i pafān* del De Rada, entrambe del 2005.

Un grazie particolare devo al prof. Francesco Altimari per aver risolto innumerevoli dubbi e messo a mia completa disposizione le riproduzioni dei manoscritti, oltre a consentire l'inserimento nel sito dell'Università della Calabria (<http://www.albanologia.unical.it>) di questa pubblicazione, per l'aspetto tecnico curata con la consueta solerzia e professionalità dall'ing. Battista Sposato.

S Á T I R A T

1. E vobëka e ligë

Thoj ajo: "Ndose gjëllinj,
kam spërënxë se dita e mirë
sod o nesër ka të më vinjë,
e, më parë të des, një hirë
kam të e shoh edhe këtu,
të venë të tjerët posi u!

5

Lipinj bukë e thonë se s' kanë;
një liverëz nëng më japin;
trokollonj, e se nëng janë
bën e xë, të mos të më hapin.
Pjasinj timit e njeri
nëng bufton për mua lipsi.

10

Pishkalaqëra kam t' i shoh
ndë këto udha e prë ndë dier,
tuke lipur me një vohë
hejmëtare ndonjë lërier,
një tul bukë e njetër gjë
çë të i lipset më e më.

15

Po të njohin si i thartë
është të lipurit, e si
kush të veshurën ka t' artë
s' ndigon çë ndien ai
çë për timt stafidhjoset
e nga uri pjasën e loset.

20

Hanë e pinë, ngrohen e nguqen
posi mareza je pjekur,
fjën si lirat e ndërлуqen,
ndën pojaca rrinë të qepur,
mirë stolisen e buftonjin
posa kanë e më mallkonjin

25
30

fatim çë ng' i dha më shumë
petka, rgjënd, ar e turres
me bunënxje, si një lumë
çë është i pjotë; po të ftesë
bënjinë më të rënda e më
mos t' i japin vobkut gjë.

35

Vafçin gjith si vete u
prë ndë dier e më përzënë
gjithë. Mos pafshin fare ku
kriet e kurmin mund të vënë,
pjafshin urit e njeri
mos i pafshit lipisi. 40

Ndë te qielli je ti, Zot,
keq i drejtë se Theos,
e gjëllin për mot e mot,
tas e njeh se bretkosë
u s' jam; moj jam e tërë
si të tjerët me ligjë e bërë. 45

Gjegjëm andaj e gjithë ata
çë s' kanë për mua gjagjë
maj s' pafshin e ndër ta
shtrëmbërisht u ruofshin më
lig se qentë, kur çë hanë
ndë një koritë e shumë s' kanë". 50

2. Kopilja mashkullore

Anëterezja, cila bëj
bukureshën e kushqit
mbaj për poçe e zgjidh e lëj
një për një, muori hit
për pjeh ari! U mbjak e rrij
me të sajën virgjëri. 5

Duk se thoj se kalloghrenë
duoj të bënej ndë shtëpi.
Ëndërrij shoqëra e me pen
qaj të zberrën bukuri.
Moj e zeshka, prë sa bën,
më një shoqëth nëng e gjën. 10

3. Gjiton'ja gjuhëgjatë

Nikollina me sa kish
burra e gra ndë gjitoni
semre zëhej e se ngë ish
thoj si ajo mbi dhe njeri:
moj pëstana kur spovisi
edhe pula më e cimbisi. 5

Patëtin ghust se me shëndet
vate gjuha gjatullore

cila mosnjeriu ndë jetë
lënej nder o hje ambënore,
moj i shaj e i përshaj
e nga mizat bëj një maj. 10

Thoj: "Të shtrëmbur ka kjo
hundën e gojën, e mbënjane
dhja si gërthja vete ajo.
Gjithë të shëmtuor më janë
njerzit te kjo gjitoni
e ngë sheh të drejtë njeri. 15

Si u lenë? Ç' vjen me thënë
ki shërbes? Ngë vren me çerë
një të bukur; si të bënë
qenë me topër; e si skalljer
duken të ashpër më se janë
e poka kondra e vixe kanë. 20

Kush me ghualjar e me vocë,
kush me koshin e më i brutë
është se ursi e si një stoc
druri duket. Si kukut
faqen kanë të verdhë të tjerë
e të shtipur e të gjerë. 25
30

Mjera u! Ndë mes të këtire
kam gjëllinj, posi një lule
prë ndë gjëmbe, e nikoqire
jam ndë bajta e si kukule
prë ndë ferra. Çë më vlen
bukuria çë më shkëlqen?". 35

Tuke thënë ashtu me gjithë,
gjithë i lodhi e m' i varesi.
Si ndë çerë edhe ndë vith
thojn posi vej shërbesi,
e, si ajo së lëj njeri,
gjithë e zëjin pa lipsi. 40

Nuk u mbjak se diq e re,
e të madhe një ndonatë
brutullore la mbi dhe,
sepse pati gjuhën e gjatë.
Ni ku zëhen gra me gra
Nikollina pjesën e ka. 45

4. Këpucëtari e qepëtari

Xhan Frangjisku bëj këpuc
e i qepij ngushtullore
aq sa tekun nxëj një vucë
hij një bute madhullore.
E ngolisur si mund rrij
sholla? E ditën e jetër bij. 5

Sod të taksij se t' i bëj:
pas di javë ashtu të thoj;
i mëritur maj të lëj,
qellij dhunë ashtu e dërgoj
një shërbeme ka një ditë
të ish e bënur ndë një'tër vit. 10

Anangasej më se bleta
prë ndë lule Zepareli
kur çë qepij e vërteta
ishin bathë, jo koqe meli,
pundët çë të bëj e pra
shqepëshin më se petku ata. 15

Mund e ruonje me sa si
ka paghoi te gjeri bisht,
se një arnarjel të ri
dij t' e shehij ndë një gjisht
e kur pritij frëng frëng
ndë një xhaket vidhij një mëngë. 20

Taksij se të vij ndë dit
nesër, e pra së gjëndeje më
ndë katund kuazi një vit.
E mbi gjithë ndë i jipnje gjë
prë paguome, ahierna andaj
shehej mos t' e gjënje maj. 25
30

5. Punonjeri

Zepareli kish prë mjet
një liksht pend qe:
ndë të mbjella shkonej vet
mbë vilaqe ai mbi dhe
se di pendë ngë bëjin, moj
nd' ato ara drapëroj. 5

S' kish të trëmbej se dërsij
o se panku prë ndë këmbë

më e lart mund i vij.
Hjorovola ndë pullëmb
mëngu dukej, e i zoti
thoj se kish ftesur moti. 10

Paparun! Ftesi ai
çë ngë i bëri argomën thellë
e për një i qelli di
xhavlacë ghrëll ghrëll,
dheun i shprishi me parmend
e si çot e la kutjend. 15

6. Gruaja pitare

Haj si derk e pij si ka
ndë një katund një kalloghre,
të bëgatë cilën e la
zonjë i shoqi e grua të re,
ndo mbero së martohej
e me një'tër nëng shokohej. 5

Ajo mbeti pa u martuor,
e çë bëri mos të shkoj
gjellën e gjatë pa u helmuor?
Dimbëdhjet bute mbjoj
musht të zgjedhur, se nga muoj
një për vetëhenë e duoj. 10

Bëj dhivoten e ndë qishë
gjegjij meshën nga menat,
ndë të veshurat ngë kish
gjë të bardhë. Moj karitat
së kish prë ndonjeri, e mirë
derën e shpisë mbanej të mbëllirë. 15

Buk e djath e hjiromerë
haj, e pij, e fjëj dhjet orë
natën, e ditën di o tri herë
vej ndë shtrat; e një kurorë
patërnostrash mbaj ndë duor,
po me gjithë se rrij qëlluor. 20

Ndë katoq vate një ditë
se të shih veronjëzat
mos të rridhëjin, e ju shqit
dreq nga zëmra malli i gjatë
se të njlhij posi dij
te kallmoreza ndo pij. 25
30

Zgjodhi buten më të mirë
e ndë kallmore u picikar.
Moj, dëthir tuke dëthir,
keq u deh e u stunar
aq sa së diti të mbullij, 35
se pse shtuora së mund të rrij.

Ra për truolli e vera i vej
gjithë ndë faqe, e murga thoj
butes më të mos lirëj,
se sa piu sosi e shkoi 40
shëngën edhe, moj shurdhullore
butja shtij pa thënur jore.

Pra nga vera kuazi e mbitur,
u qëndrua pa bënur gjë.
Vej me dorë verën tue shtitur, 45
si të thoj: "Jo më! jo më!"
Butja u derdh e, kur rrangoi
poshtë e mbesa, lucën çoi.

Sheh çë bënjën gratë që pinë,
se më zi se burrat janë! 50
Plasin, djegin, e shtëpinë
e gremisjën, e ndo kanë
petka shumë i bënjën pak
mbjatu, o fare, si ajo pjak.

7. Trimi i llavur

Ndë se dijit se çë bëri
Fulliberti, qeshjit gjithë:
me gërshërë tirqit i tëri
e u vu ngaluor ndë vith
të një ghadhuri, cili e shtu 5
dreq tek vendi tek u vu.

Kriengulaz vate ra
e me nder atë buftoi
çë nganjë mbuluor e ka,
e si një majall qëndroi. 10
Fishkëllejin gjith, e rrij
barkalartas si një kunij.

Pas një copë u ngre e vate
tue graxuor si kacamite,
pak i dhëmbi ajo shkopate 15
gazeshi çë pati, e prite
se të nguqet. Sikur maj
kishim thënë atij; andaj

hiri ndë një katoq e piu
verë sa mundi e derdhi trut. 20
Zu të lozij prana i ziu,
moj s' i njih gurët e drut.
Kushdo deshi ahierna e mundi
e kushelt mirë ja shkundi.

Duoll atena e tue mallkuor, 25
se ndigoi se buori shumë,
si i llavur udhën muor
se të vej të fjëj ndë lumë.
Te kështënjat kur arru
rrukullisi si një dru. 30

Vej aposhtaz si një thes
pjot, e bënej: pufti pu!
Gjëmbat nëng i patëtin bes
e je shquortin mbaru ashtu
si lëvere çë qe vjerrë 35
ndë një murriz, për t' ish e shqerrë.

Ati e ëma je kërkuon
prë një dit e prë një nat.
Tek e treta prana e çuon
gjithë të shqerrur e shangatë, 40
gjims i dekur, ndë një përrua,
pa një gjisht e pa një thua.

8. Kallonjeri

Ai Dhuminku vate hiri
ndë një shtëpi të vidhij mbrola.
Kur u pruur, i sfanëmiri
tijën e gjeti e bërë si Llola:
ndose i pari jep ndë mest, 5
i merr gjith sa janë turrest.

Qau se i bëtin një karicë
keq të rëndë, se i paruon
eshtrat me një shat me pizë
e kështu pra e dërguon, 10
tuke thënur se kush vjedh
pjesët e mira nëng i zgjedh.

Bjerrafati pat të dhuroj
sa i pësoi, e të rrij qet!
Moj të nxirij brin penxoi 15
pas ca muoj e pas ca vjet:
nëng i arruri drej shurbesi,
se dhisinji u shquor te mesi.

Vate i çoti me ca të tjerë
ç' ishin më se ai vjedhtar 20
të kallojë, e ata bujerë
deshtin pjesën më të parë.
Vuri ai diu çë mbënjënë,
mori ata për nxërr e vranë.

9. Zarritasi

Ai demokrati çë kish
gjuhën e gjatë sa një shpat
e je zëjë me këdo t' ish,
flitij semre, dit e nat 5
murmurisij, shaj, turpëroj
kudo rrij e kudo shkoj.

Ish i njohur ndë katund
më se një ndë nëmërat
nga sa di rrëvoi ndë fund:
ish i vet e bëj për shtat. 10
Trëmbëçin njerëzit më atij
se ndë deqa ngrah i vij.

U mboshtua një dit ndë aghor
e u vu të batallisij
e të bëj shënga me llor, 15
se më dhezej e sërritij.
Së ndëgojin se ç' thoj,
po më gjind prë nën i arrvoj.

Kur u mbjodhtin aq sa pak
kin qëndruor prë ndë katund, 20
veçse ghroçit e ndonjë pjak,
me fuqi të madhe u tund,
ruojti rreth e zu të thoj
sa kanjë mund e ndigoj:

[zgurdhulloi griken e sit,]

"Lumt ju! Nani s' kini 25
lipse më nga ndonjeri.
Mund lodroni, hani e pini,
posi burr ç' i dejtur rri,
çë ndë menat njera ndë mbrëma,
si djal ngjeshur nga e jëma. 30

Zoti rregj e kamarat
më se mir ju ndreqëtin:
jo me një, me pes e shtat
lidhëza ju lidhëtin,
aq sa më njeri së ka 35
ënd të ngrëhet ka ku ra.

Një duani vetëm nani
kin të mbani ju ndë tru:
të paguoni, mos ai
të ju vërë me bith ndë hu, 40
posi Turqit u zakuon
se të bëjin kuji së paguon.

Dheun ju lan të ja shërbeni,
pemat prana i mbiellën ata.
Se të shitëni e të bjeni 45
lefterin lexhja ju dha.
Vet një pjes ju merr notari,
kuartat nj'etër, e rregjistrari

merr di dhjetme. Trëmbësinë
më së kini të ju bënjin 50
tek asizat ndonjë tërbim,
njer çë artikullin ngë gjënjin
avukatrat ndë lexh,
cila ndreqet si një sexh.

Ndose lehi, nje ju shkruonjin 55
ndë ca livra, se të dinë,
kur martohi, të kërkonjin
pjesën e tire. E prë mullinë
çë ju bënjin? Duon paguor
ka një koqez çë është e bjuor. 60

Ndose kini ndonjë shërbes
se të bëni me njeri
çë rri llarghu, pa nderes
mund i shkruoni e anangasi.
Katër sollde sa lëshoni, 65
vete karta tek të doni!

Është vërtet se cado herë
udhën e bier e nëng rrëvon
ku për lusni ju të verë,
se ndonjë je hapën e ruon. 70
Moj këtu stesën njeri?
Kanë të bënëjn lefteri.

Tue shërbier ndo ghadhnjeni
ndonjë gjagjë, si të bugetë
pjesën e kurtjes ki' t' lireni, 75
e je vetma pjes ju nget.
Ndo ka të ju jap njeri,
duon të e xënë me hapta si.

Ndose kin të jipni ju
s' duon të dinë e ng' i mborton 80

fare fare. Presën ashtu
të vëdisni e prana thonë,
si gjëri të mirë që qenë,
po se pjesa atire i vjen

nga sa lëni e nje ju duon 85
je mbë petka; moj kërkonjin
vetëm ërgjënd e kuj s' paguon
ndë ca mot ja shumësonjin
di o tri herë e, mos ngë gjënjin,
ndien sekuestrin e pra lexhën. 90

Ajo shet, pa të kërkoni
judhikon e judhikime!
Moj që bënj se ju kujtoni
ca shërbise që lingime
bën e ndieni keq të thella,
sa për nxërr ju thahet gjella? 95

Ndo mos jetër, kripën vetë
kish t' e jipëjin më të lirë,
se, kur një gjëndeje i shkretë
e pa fare gjë të mirë 100
më mbi dhe, si një sardeje
mund kriposej ndë tineje

e të mënojë ndonjë etër ditë
pa u grisur. Të kërkonjin
të vdekur, pas një vit, 105
vën te varri: ahierna çonjin
një paguome keq të re
që vërtet ngë u pa mbi dhe!

Ni së kanë ku marrën më:
qishat e kumunet gjith 110
tas i xheshëtin, ndo kin gjë,
që ndë xerk njera ndë vith.
Këdo kish mir e qëruon
e stomaqin nëng e mbjuon

e të uripst e djegur urit 115
më buftohen e turp s' kanë
të i lipnjinë molla gurit!
Dogjtin gjith po kudo nganë
e Italljen si shigjetë
bën të mbrazëtë e të shkretët!". 120

U përgjegj një pjak e i tha:
"Ti kurraj së fole drej,

moj tue thënë nani këta
the vërtetën keq e keq!
Moj ndë i gjegj nga ata njeri,
nje të vëj ndë filaqi. 125

10. Spiuneshat

Popo popo! Xhuzepina
hëngri lakra e nëng u xu;
e vindarti Paskallina,
njize bëndin vate shtu
e bumbllloi prë ndë katund
çë ndë krie njera ndë fund. 5

Zun të flitjin e të thojn:
"Kush e di çë lakra qenë?".
Cado tjerët më e zgjerojin
tuke ruor shtrëmbër shërben,
njera pra çë diu ç' thanë
e mbi derë murgën e nganë! 10

Karrubina, çë vandohej
se sa bëhej nga shtëpi
vet asaj nëng i mbulohej,
tha se hëngri ca nguli
e ca rrapa, disa pite
me ca sarde sapurite. 15

Bëtëtin rroqe e nje Tereza
u përgjegj: "Si njoh, këtu
jini gjith me tru të leza!
Dreq shërbesin e di u
posi vate e posi erdhi
e llanxhelen kush ja derdhi! 20

Vej e zeshka se të gjëj
ndonjë rrësheje e parpalidhe
e njeriu po dëm së bëj.
Moj ca njerëz çë me cimbidhe
venë tue gjënë qimen ndë ve
së manguon kurraj mbi dhe!". 25
30

"E çë i bëtëtin?" Margharita
piejti. E Rezja: "Kush e di?
Thanë se Kaku Mallavita
ngrah ju hjodh me mall të zi.
Burr i lig! Çë duoj nga ajo?".
Njo nani çë pien kjo: 35

"Mua më thuj çë duoj e deshi!"
"Ec e piej për vetëhenë!".
Margharita ahierna qeshi
e i thoj: "Kush të ndëlen? 40
The se dinje e së di gjë,
rremtare sa jo më!".

Gjith sa je lëshuon një gaz
e Terezja u humb e u nguq,
moj, nga turpja kur u mbraz, 45
duoj të hap nj'etër sënduq
e të thoj diu ca shërbise
të pësura nd' ato vise,

sa një pjakë u bë përpara
e po thoj: "Çë janë këto 50
fjalë të liga me të shara
çë m' i jipëni? Ndose ajo
juve thoj, sa thoni ju,
ju pëlqej nani kështu?

Mbëllini grikën! Çë të e bëni 55
ndose hëngtin o gjë jetër
bëtëtin njerëzit; sa më xëni,
më pa nder buftohi, e nj'etër
juve thotë ndë krah edhe
se ju bëtë këtu e këtje". 60

"Fjat me ligj", përgjegji Roza,
pjak je mirë, çë arrvoj ah'jena
e ngarkuor me ca skorca.
Gjith u ndurpëtin e atena
vanë nganjë te saja shpi, 65
ca me paq, ca me nodhi.

11. Pijëtari

Aq ka vera çë dëthiti
Xhikarjeli u bë si derk:
katër herë truollin lëpiti
e u ngji njera ndë xerk.
Pra, për një të bënej di, 5
vate piu te kroi ati.

Kur me uj verën përziejti,
nje stomaqi iu tërbua:
sa se i tundej murgu ndiejti,
zu të villij si një krua. 10
E sa gjind shkojin atej
gjith e ruojin se po vej

tuke ratur e së dij
çë të bëj e çë të thoj.
Ndë një suport u ngul të rrij 15
tuke mbarë dorën ndë gojë.
Mbë serpos atje mënoi
aq sa gjumi më e qëlloi.

Kur u zgjua, kushejt i ngau,
moj ca sollde nëng i gjeti. 20
Zu të nëmij si Kallau,
e çë bëri ahierna i shkreti?
U shtëllua prë ndë katund
se t' i lipij njerzvet kund.

Gjithë e qeshëtin e përqeshëtin, 25
dhja si derku meritoj.
"Çotëra qenë çë nëng të xheshëtin!"
nga njeri çë e piqij thoj.
Moj përligu, si u adet,
diq i dejtur e i shkret. 30

Ati e jëma e kishin lënur
mir të ndrequr e të bëgatë,
moj ai kështu tue bënur
shumë te gjella nëng u ngjat. 35
Trim spovisi e posa kish
gjith për ver të shitur ish.

12. Nxërrëtari

Pandaleshi mbi gjërshi
gjeti Ëngjällën çë haj.
Zu të pritij me diri:
ajo murga thirr e qaj.
Mbë serpos u shtu e shtëlloi. 5
E gjërshia? E prerë qëndroi.

E galufi Pandalesh
ruonej dëmin e po rrij
i qanduor atje si presh. 10
Parë të motërën çë vij,
prap një tupi vate u sheh,
si njeriu çë turpën njeh.

Kur gjërshin gjeti të prerë,
zuri e motra të dërgoj
nëmë si breshër: "Këtë verë 15
mos e shkoftit!" - dirëme thoj -
"E je preçin posi preu
këtë gjërshi e je lireu!

Kish tri tumën pema e ni nëng vlen për mosnjeri! Sod e parë që bënj ati kur të vinj e kur të rri? Ku kam laginj griken më, kur së kam ndonj'etër gjë?	20
Njota pemët sikur qanjin gjithë të veshkur e njëmend qe je prerë. A, për Shën Janjin, se të qendronja u kutjend doj të e kesha gjetur kur rrij të e prit ai ghadhur!	25 30
Kushdo qe, qoftit i vlarë e je qellçin copa-copa ndë një duok, si ca vuçar bënjin kur gramisën lopa, o si mishtë kau i pjak qent e hëngërçin ndë një lak!"	35
Pandaleshit ran ndë tru ato nëmë të zjarrullore e, rrëmbier atje një hu, duoll me çerë të farmakore. Ngrah ju hjodh e njom të njom aq e bëri sa ngë e thom.	40
Xurë të bëmjen djejëmit, nje i ngrëjtin një stori të ja këndojin nat e dit e po thojn: "Pa gjërshi ni si bën më Pandaleshi, tas që e preu e pemshi e xheshi?	45
E të motrën ngarkoi me shkopate ashtu të rënda sa që ahierna nëng façoi më nga dera, e thomse mbrënda është e pjasur. Ndo të desë, Pantaleshi ka një pjesë	50
keq të mirë ndë filaqi, posi burrë që motrën vrau prë një pjake zezë gjërshi e prë nëmët mek e ngau". Kënkëza qëndroi e xënë e të e thonë kurraj së lënë.	55 60

13. Vjedhëtarja e shtëpisë

Fillomena, cila fjëj bashkë me t' ëmtën, i vodhi miet e vate se të gjëj një gjitone, cila i mbjodhi mbë tumact. Barkun mbjuon e një ditë haremez shkuon.	5
Mori e jëmta, kur e xu, me një frushërë kurmin i shkoi e nga shpija përjashta e shtu. Fare e liga nëng mbësoi: pati semre duort e gjata e të gjera si lopata.	10
Gjithë e njih'jin se si rrjet mblidhij pishq të vegjil e medh e mbaj dheun si një det ku kanjë ka ligjë të zgjedh pjesën e tij. Andaj rrëmbej më se mundij, kudo vej.	15
Mbero maj pati të mirë gjë ndë shpi, e je zbramarme, sembre liksht e je sfanmirë, si ndë të keq e dhistinarme, tuke vjedhur e kalluor pak u vesh e shumë u shquor.	20
Sa më e njih'jin se po shkoj vet ajo ka ndonjë vend, gjithnjeri njnje kërkoj të mbllihej ndë një mend. Ruoj ndë kish gjagjë përjashta, se ajo mirrij edhe kashta.	25 30
Sa fëmija kish katundi gjith i ngau e i shënoi, pak o shum. Mbero ngë i tundi keq mbë nxërr o i hejmoi aq të e qellëjën ndë kurtë: prë këtë u qell e urtë.	35
Vetë e ngrohtën cado herë me të rrahura të tharta. Qenë për ta si shiu ndë verë çë u duthitën. Ndë vende larta nëng rrëvoj të mirrij gjë, se njeriu çë ka së fjë.	40

Diq e mjera ndë një katoq,
ngrën nga morrat e nga të tjera
lipse rënda, e nëng u poq,
moj u dogj si frungullera
gjithnjëherje, e si gjëlliti
lig, ashtu gjellën mbulliti.

14. Nëmëtarja

Marjanela kish një dosë,
çë së e lëj ndë rugh të vej
prë ndë katund. Një her u stros
mbi një djalë, të më i rrembej
copën buk çë kish ndë duor
e të di murgut ja shquor.

Dosën e vran, e ndë shtëpi
më të murgës nëng ju pruor:
zu të qanej me hjidhi;
tuke nëmur e mallkuor,
duoll te dera e prë tri dit
gjak thërriti e mënit:

"O çë pafshin aq pojata
posa qime dosa kish,
e ndë zemër aq thikata
prë sa rrotull dosa ish.
Bëjme hirën, Zoti Krisht,
bëj të i shoh me çerë prëmist.

Si pa shoke bëtëtin mua,
qofshin gjith pa shoke ata.
U gremistit ndë një përrua
kush si kalloghre më la.
Kriet i preçin e, ndë ka bil,
gjith ja shtiptët një dërstil".

15. Dhivotja e rreme

Katarina, cila thoj
patërnostrin me dhjet
fjalë të shtrëmbëta, buftoi
të ish dhivote ndë këtë jetë
me ca bëna paghanishte
keq më shumë se krështërishte.

Nisi e vate e keq njëhere
suolli spartën ndë shtëpi
po të bëj një frungullere
si ngë e bënej mosnjeri.

Mbë vurtet e çeli e vej rreth asaj këtej e atej,	
tuke thënur cado fjalë çë i ndigonej vetëm ajo e shtrëngohej si një ngjalë jasht nga ujit, e maj ato desh të mbësoj njeriu e bëj gjithnjeri të mund i xëj.	15
Tuke vat këtej e atena afër zjarrit e tue bënë ca shëngime hapej shena e me gjin mblidhej prë nënë. Ish je pjote gjitonia e ajo thoj "Gëzot Maria!"	20
e thërritij me një zanje si kumborë rgjëndullore. Ndoçë e gjegjënje, mëngu hanje prë ajo ninë triëmbëlore. Pjashin gazeshi tue ruor njerëzit, e ajo me duor	25 30
mblidhij urth e vëj më sparta, po të bëj zjarrin më të madh, vambë sa të vejnin aq të larta po sa dit dukej nd' aradh. Djejmij zun të e kaptojin e thërritjin e këndojin.	35
Ajo kish ghust e hare, sikur bënej një shurbes keq të mirë e pjotë me hje, more thomse kish për besë se për të, kur të vdisij, Zoti Krisht mboshtej të e nisij.	40
Bjerrafatës një shkëndil tek zilona ju ngallos e një vërë i bëri ndë il. Kur u adunar u stros ndë ca balta se të shuhej e u ngjia mbjatu si duhej.	45
Strosi e jëma me një shkop se të i njomij brinjëzit; tue thërritur si një lop, bin e qeshjin njerëzit.	50

Thirr e jëma e bila atje,
bën të mirë një mirr e le.

16. Zbesullori mallkonjëtar

Paskalluqi, çë kish vrarë
një derkth sa një ghadhur,
hëngri mirë ndë Kalivar
e ndë Kreshëmet. Pra kur
erdhëtin Pashqët agjëroj, 5
ruonej njerëzit e shërtoj.

Ki vandohej tuke thënë
se nëng njihej Zotin Krisht
e te qisha maj kish qënë.
Moj, një ditë çë i hanej mishtë, 10
pas të asaj graxoi si kal,
shkau e çajti atje një shal.

O, sa Paskalluqëra janë
çë ndë qishë jo vet ngë venë
e ndë prëmtë pinë e hanë 15
mish e sa përpara i vjen,
moj së dinë të thon një fjalë
pa një mallkuome sa një malë.

E përshanjin Perëndinë
e turpëronjin shënjtërat, 20
skandalepsnjin njerëzin
se me gjith të shtrëmburat
gojën e kanë të pjtë të pjtë
kundër dheut e tënit Zot.

E shërbenjin të buftonjin 25
se ng' i kanë për fare besë,
moj pëstaj kur i mallkonjin
mir zbëlonjin jetrën pjes.
Thonë se jan një faregjë 30
e i mallkonjin më e më.

Kush u llav po të mallkoj
një shurbes çë nëng e dij,
e prë fare e ndikuroj
ndose ish, tundej o rrij?
Janë të thëna gjith këto 35
cilat grisen prë ndën to.

Sa më thonë se besë nëng kanë
më buftonjin se kan besë

e të përtrëmbur ashtu jan
prë të bënurat fëtesë,
cilat i thërresin fort
e i tramaksënjën si mort. 40

E ata bënëjën si djali
cili vete tue kënduor
ndë errësir te dushku o mali
e më thirrën tuke pushtëruor
thirrmet e tjera që fjandaksën
mendja e mbrënda je tramaksën. 45

Sa mir ish ndë gjithë këta
që mallkonjin të qëndrojin
(jo pa krah e këmbë, se pra
gjith limozënen kërkojin)
vet pa gjuh e të vuvosur,
se ngë mallkojin të thimosur. 50

17. Mjekërari

Nd' ultare si një nuse
të ulën e ndreqën Zepareli,
shtron mbësallën e ti kërruse
sa një koqes trokomeli,
pra me gjishtërat të nget
e të nditet se të vret. 5

Shashën merr, faqen të shkon
me ca bardhullore shkom,
cila më se adur dërgon
një djallosurë vërromë,
hundën të rrëmben me dorë
që në gushtë e ka si borë. 10

Me një hekur pra të rrjep
dhja si derk ndë magje i vrarë.
Sitë shtrëngohen, lot't si qepë
faqes poshtë ven tuke rarë.
Ai bën se nëng ndigon,
qimet pret, faqet punon. 15

Sa mbaron të thotë: "Prodhoft!"
pjot me gaz e me hare. 20
Thua mbë tij: "E prerë të qoftë
dora që ijzitet bën e pe!"
Pra i përgjegje edhe pa hir
se të verë shëndoshmë e mirë.

18. Rremëtari

Rrafan'jeli vreshtën e tij
ruoj e tek e tjerët haj;
ndo të flitij, thoj se s' dij
petkat e njerin, e laj
duort, e bënej si Pillati,
moj të mir udhën ngë e mati!

5

Gjith ata çë qenë të ngarë
u ndiguon e bën kuvend
e një dit çë ng' u vindar
gjithë mbë qetës e pa stjend
van e i voltin vreshtëzën
e, si bëri, atij qe bëne.

10

Kur te vreshta i murgu vate
e m' e gjeti tas të vjelë,
zuri faqen me shplakate
ture thënur: "Ndë të mbjelë
ka të ruhet mirë njeriu,
se çë mbuolli ata i biu!".

15

Para e prasma ndë vërteta
qe kjo çë i duoll nga gola.
Semre bënej si shigjeta
e si zorrat prë ndë kola:
më të rreme mbillarosij,
se pa nxërra nëng shkallosij.

20

Së dij të thoj mëngu një fjalë
pa të thonej një të rreme:
ka gjërpëra bëj një mal
e të shitura e të bjeme
po vandoj e vëj ndë thes
ndonjë galuf çë i kish besë.

25
30

Pra çë e njohtin, mosnjeri
e mirr vesh o i vënej re,
tas çë dijin se ndë tri
fjalë tri rreme vëj ndë hje,
e nga gola e tij vërteta
dil si arëza nga bleta.

35

19. Shërbenjëtari

Nakaruqi kish një pjënx
çë e ngushtoj e bëj të gjerë,
si mirr bukën ndë vëllënxë
o shërbej prë të o prë tjerë.

Kish di shatra, një të lezë, një të rëndë, e kaq një brez.	5
Kur shërbej për të shtrëngo pjënxin fort me brez të gjerë e me shat të rëndë rrëmoj; bukë e qepë ndë dimër e verë haj, ne semre mund i kish, e kurraj prëvonej mish.	10
Vej pa brez e pa u shtrënguor kur shërbej prë të tjerë e me shatarjel ndë duor; të ish ndë dimër o të ish ndë verë, katër herë lipij të haj hJOROMER, bukë e mëraj.	15
Murmurisij e rëkoj mos ng' i shkojin verën edhe, keq ashtu shokët mbësoj se të bëjin. Me këdo qe, semre u zu, se i paguor ish përpara, e u kish harruor.	20
Pra çë haj e pij më mirë, mbë hare vëhej si zot e shërbej ashtu me hir sa të bëj ndë motëmot më se nj'etër bëj një ditë: çë ndë menate mbrëmën prit.	25 30
Nd' ata ende si një hu ndreqe shtuora e zëj të flitij, i kumbisur ndë mërun të së shatit, e thërritij e rrëfiej dica storia po të i gjegjij shokëria.	35
Semre i shitur si kusi të penguome nga saturi, qellij dhunë miq e gjëri. Moj ndë mot çë kuorej gruri bëj shërbise çë së mund thuhën, se nga nxërra njerëzit kruhen.	40
Katër bila qell me të e të shoqen çë ish arpi, cila ng' është kutjend me një gojë të pjotë e semre rri	45

je zbramarme e më dëthin
sa jo drunje një kaminë.

Ture kuortur dorën hapij
e kallinjët më të rënda 50
lëj të bijin. Shoqja e mbrapij
e i mblidhij keq me ënda.
E të bilat nëng e lëjin
hJOROVOLIN tek e gjëjin.

Më se vrukulit, nga shkojin, 55
mblidhjin gjith e kallamen
aq të bukur e qërojin
sa pra punonjeri dhenë
gjëj të vetëm; mëngu kashta
mblidhjin prana horat prëjashta. 60

Ndë katund ku ish i lerë
njihëjin mirë kta shërbise
e ngë i pa të ditën herë.
Moj nd' ata të huoja vise
Nakaruqi ndihej keq 65
e ng' shërbej, si duhej, drej.

Vet një ditë mbero për vend
bëj, se jetërën nëng e duojin,
sepse gjith i lëj skutjend
e ndë si, njohur, e ruojin. 70
Njera pra çë diq ndë hi,
se ng' e deshi më njeri.

20. Mjeshtri drujtar

Natën e ditën tuptisij
mjeshhtë Anemi ndë një katoq
errëtullor, ku mund vëdisij
edhe trimi më i doq. 5
Moj ai atje tue mbetur
pak e pak u kish adetur.

Pritij, ndaj e shkatërroj,
pra ngolisij e përziej
sa dërrasa mund të çoj,
ndose krimbi e miu gërriej. 10
Tetë o dhjetë shërbeme nisij,
pra ndë tjera motin grisij.

Bëj sënduqe, triesa e dera
e dritare e vëngarjele,

katarrata me grurera e stamare e gamjele e vandohej se të bëj akuillën që ndë ajër fjëj.	15
Moj dritarja pas di muoj bin e shihnje të ilëzuor qiellin, e je hapur së duoj, se je hapte kish qëndruor nga gjith vendet për vetëhenë e të nxirnej atë penë.	20
Te sënduqet ndë mërkat vejin brumbulit e mit tuke bënur rrumuratë; maçja s' kish ku të vëj sitë, se nga vendet gjith të ndajtur lëjin të ikjin pa i mbajtur.	25 30
Thanë se ndë të tjera bëna një mbaroi që gjith i shkon, posi natën pjote hëna ilet vrën e i mbulon: zoti Ndre deshi të bërë tries e gjerë për katër llërë.	35
Kish një bir e të e martoj afër ish, e duoj andaj tries e gjerë, ku të mbitojë gjind së madhe, që kurraj qënur ish ndë atë pullas ka gjërit ndo horëtas.	40
Mastranemi i tha: "Më nget të të shërbej si meriton, ndë mjeshtëri u i vetë mund të bënj sa ti kërkon: ndë tri ditë t' e siell të bërë, të limothër e të tërë".	45
Shkuon tri muoj e zoti Ndre nëng e pati triesën. Mbë një shkazin një'tër tre gjëj Anemi pa e lënë të mëritur. Të paguhej diti mirë më se ngë duhej.	50
Mbë serpos i nditij keq turp e triesën ja e bëri të ngolisur gjithë për drej, se me gozhda nëng ja tëri.	55

Gjithë harem ja qelli, e Ndreu
se të haj ja parashteu. 60

Haj Anemi e tuke pirë
verë di vjeçe mbëllij një si,
vet mbë të tue thënë: "I mirë
keq shërbesi e gaz i ri
ka të më jetë kur hanë këtu
dasmëtarët, e thom u!". 65

Kruojti kriet, u ngre e vate
se të bëj ndonj'etër mbrolë.
Pas një javë, një llogë e gjate
rrij ndë tries me hapte golë
se të haj e triesa ish
e ngarkuor vidhënxe: kish 70

gjith të mirat mbal. E shtitur
thomse nga njera anë, u nis
pa të mund e kishin ditur:
gjith u zgjidh e u gremis
mbi vetëhen e u përziejtin
sejat posa in e u liejtin 75

dasmëtarët, e më shpëlqeu
se të nuses te podhea
një tajur me lëng kërcëu
e i bëri sa folea
të një korbi kondër e gjerë
e i gremisi cohën e bjerë 80

katërzet dukat. Një lip
qe ndë shpi për dëmin pasur:
gjithnjeri me hund si pip,
mir shërbesin tuke masur,
nisi e vate se të haj
ndë shtëpi buk e mëraj. 85 90

Zoti Ndre bëri "Popo!"
prë shërbesin çë pësoi.
Mastranemi i thoj: "Çë do?
Kush ftesi? Kush ngarkoi
triesën me vidhënxe shumë
e me verë çë bëj një lumë". 95

21. Hekurtari

Bumblisoj për nat e dit,
prë ndë gjith gjitoni,
çë nga një te jetri vit
ndër të tjera e vet një shpi:

ish ajo ku shtipij hekur mastër Rrafi, çerë i pjekur.	5
Dhjetë dhishipuj kish me të e sa jip një kopane nj'etër dhjetë bijin nd' atë: gjith fishkëllejin me hare e të bëjin një armoni çë kush gjegij vetëm e di!	10
Ai Vullkani, çë ndigoi se shurbesi nëng pëlqej njerëzvet, vate zgavoi një putigh ku të shurbej nd' ato llarghu e thella male e ndë gjera e shkreta zale.	15
Prë dhishipuj me xhudhix zgjodhi burra me një si e të shurdhër, se këtë fix s' mund e bënej mosnjeri çë të tërë kurmin e kish, ç' i tërë në skiset ish.	20
Mastër Rrafit (cili maj xuri ndo Vullkani qe nxjerr nga qielli prësandaj se rrëmur bënej atje) pak i dhëmbij se gjëmoj e katundin gjith shurdhoj.	25 30
Se të thomi pra si vete dreq shërbesi, nder i nget se të bënej me duor të shpete çë do lipset te kjo jetë hekurisht. Duonje një thik, një pijuor o një llimik,	35
gjithë të i bëj. Po kish një vix se nga hekuri tri pjesë me të hollin artifex bën e shkoqshin, turren duoj pa kund, të pinej verë me një gilic si lumi i gjerë.	40
Sod i thonje se një shat tij të lipsej. Nje të thoj se të e bëj njera menat, pra një muoj allmeno shkoj.	45

Mbero sembre ai shërbej;
e të shërbierit ku i vej?

Nëng e dij çë i thoj njeri,
ish si ursi çë dëthinë 50
uje sipras e ndë gremi
thomse prana bëj llavin.
Semre i xheshur, liverisur
vej e i shqerrur e i grisur.

Ndë ja thoj njeri hejmohej, 55
me këdo të ish ngreshtej e zëhej;
hjidhej e pëstaj fitohej
e si vajtë i njomith bëhej:
mblidh turp e kopane
e gjëllij ashtu mbi dhe. 60

22. Puthighari

Me tri llira zu të bjej
Kokotati e të shitij ver.
Semre gjimsit ghadhënjej
e i hejmuor dukej ndë çerë.
Thoj se së kish gjë katandi 5
e je bëj për mikëri

të dicave çë lutojin
se të kin një qelq i mirë
e sa duoj nëng e paguojin
e ja sillij për pjaxhir, 10
moj një mik jetrin thërriti
e më shumë i prasmi piti.

Prë të parëzën me vucë
shiti shehuraz, pëstaj
mbrazi bute e, ndo një puc 15
kish, ng' i sosij. Si mëraj
hajin semre ata pitarë,
më i paguojin ar e bar.

Zu ndë krah të çotravet
të zgjeroj buthikëzën. 20
Dica vejini me shëndet,
ai, semre tuke i ngrënë,
bjenej ver të mirë, të zezë,
e me uj e bëj të lezë.

Gjith me uj i pakëzoi 25
ndë ishin turkëra të lerë,

e mos jetër i vobëktoi
mos ngë i bënej të kërshterë,
moj ata si milingona
më rrëjidhëjin ndë raciona. 30

Kur i pa se kin të gjata
veshët, muori më fuqi,
duort i hapi si lopata
e kopre e bajt e hi
mblidh e atij sa vej ndë duor 35
nje mbë rgjënd gjëndej ndërruor.

Zu të mahej e golotën
duoj më të ëmbël e të pjot,
e je shoqja, çë dhivotën
bëj, të qajin me më lot 40
thartullore gjinden shtij
e nga qisha vej e vij.

Di masore mbaj i shpejti,
një të drejtë e rremtare
të jetërë, e shiti e bjejt 45
semre ashtu. Kur fare fare
thoj ai se ghadhnjej,
për di her shitij sa bjej.

Kur çë bjej gjagjë njeri
e s' ghuallarëshin ndë prec, 50
mirrij be mbi bil e si
e të rremen thoj për vec.
Gjith e njohtin se kalloj,
mosnjeri të flit ghuxoj.

Kur të majmit ju ngallos 55
ndë gëlic, i mjeri vet
u fukar, posi një dos
çë haj eshtëra, cila u gjet
e spovisur e je fritur,
me gërlacin të mbullitur. 60

Patën ghust ahierna gjith
e, të shtrëmbur posi jan,
zun të i fjitjin prapa vith
njerëzit e një mijë i than.
"Tuke vjedhur keq u ma" 65
thojin "murgu e nani ra!".

23. Mushkëtarët

Kur i mir e lipisjar,
pjono hir e karitat,
Krishti vate mbi Kallvar
se të bënej një dhjatë,
ture dekur, me njerinë, 5
po të i jipij lefterinë,

ndrishe njerëz më e shokuon
ka rromant e ka judhetë,
moj ndë kriqe kur e shtruon
inë atje sa janë ndë jetë 10
gjithë nacionashi po gjind,
mbë mijar, jo se mbë qind.

Thanë mbero se atje ngë qenë
mushkëtar e qerrëtar
bashkë me tëjerë, të jipjinë penë 15
kur mbi kriqe e patëtin vrar.
Moj si vate çë këta
pjesë ngë patëtin me ata?

Populi, çë cado herë
është i urt e është profet, 20
na përhapi një mister
ligjërisht e me vërtet.
Andaj vete tuke thënur
se këta njerëz mbi dhe të lënur

qenë të vënë jetën mbë kriqe 25
ka njëmend, e ndë shtridhore
të i shtrëngojin si rrëshiqe
ku qe vajë, e ashtu hejmore
të gjëllinjë sa rron burria
prë ndë lipe e ndë hjidhia. 30

Kush e shkruojti këtë stori
e përvoi për vetëhenë,
se tue vatur prë fani
ktu këtë, tuke ecur dhenë, 35
ndodhi semre mushkëtar,
ghajdhuras e qerrëtar.

Sa gjëlliti, maj u zu
ai njeri me këdo qe,
mushkëtarët e bënë pa tru
e u ngroh këtu këtë 40
o për të shtrëjtin prec çë deshtin
o se e vodhtin e je xheshëtin.

Mosnjë herë pa një shënim shkoi, sa herë vate me ta. Njihen gjith e kan ndigim posi dirqit; e dica njeri me jetrin nëng padhiten ndo të zëhen o të vriten.	45
Kur të ngrënit i kalluon e mbi gjith ndo pati verë ja dëthitin e i mbjuon pra me ujë rrogjenë. Më herë eci murgu e agjëroi e qerrasi pjënxin mbjoi.	50
Me gjith duoq një herë i muortin ca djath e verë e mish bërë ndë furr. Ndë nj'etër i shquorëtin një panarez tek u kish me ca verë një gjel i pjotë e je lanë esull si çotë.	55 60
Ndo të i flitij, një fillar parandrequr me të rreme kin ndë gol ata vjedhëtar e me faqen po të treme thojn se vjedhëtar ai ish, çë duoq nani!	65
Nj'etër herë një qerrëtar i kish dhënë kaparr një copë; prana vate një bujar çë do të ecij mbë ghallop e qerrasi më e lëshoi e nga copa as ndikuroi.	70
Dimbëdhjetë sollde një herë taksi njëj se të i qellë një sunduqith gjatë e i gjerë sa një pëllëmb e pak i thellë ndë një vend i afërt e ai më i rrëmben njëzetedi.	75
E ndë gjithë duoq të rrëfiej sa pësoi me këto gjind kush çë shkruon, sa karte ngjiej! Duhicën qind e mijë mbë qind! Moj mbero sosën sa tha të xënë gjithë kush janë këta.	80

24. Vjedhëtarja pulashi

- Anëmaria shërbej të rritij
pula e gjela e një mixore
ka gji-tonet motin pritij
se të bënëshin madhulllore.
Ja kalloj e me ca tjera 5
bëj tumac e haj, e mjera!
- Anëmaria sa her çë gjëj
se i mangoj një pulë o një gjel,
dil te shkalla e thirr e bëj
si një madhith këmborjel 10
e dërgoj të zezën nëmë
çë njeriu ngë i bënij dëm.
- Moj ca bëna keq të rënda
Perëndia nëng i do.
Ra sëmur mixorja e mbrënda 15
zuri krimba e mëngu ato
van t' e gjëjin mek u mbashk
e tue ngrënë u mbjuon si mashk.
- Diq e kajbët e njeri,
kur spovisi, nëng i pati 20
një thërri-mez lipisi.
Kur e ngrëjtin qejbej shtrati
si një gropë, e prifti edhe
llarghu asaj mbahej tutje.
- Di çë e qellëjin kin të mbëllirë 25
hundat me një skamandil;
mosnjeri më e qaj, o mir
thoj asaj, o motër o bilë,
moj sa e shihëjin nje kujtonëçin:
"Hëngri pula, e liga!" thonëçin. 30
- E mallkuome ashtu nga gjithë
shkoi e vate ajo ka dheu,
cila dogji e shpoi si hith
e një ndonat të lig lëreu!
Gjithashtu kan desën ato 35
çë han pula posi ajo.

25. Vashëza çotëz e gji-ton'ja e shpejtë

Gjith e bukur, baxhanele,
ish je bila e Julljes.
Vej te kroi me tri ranxhele
e me duor mbahej ndë mes.

Tundej, shkundej, sikur të ish pjet me pjeshta e një ngë kish.	5
Qeshij e buftoj ca dhëmbë dhja si breshër bardhulllore e të vogëlaz ato këmbë, dillikatez atë dorë. Posa trima kish katundi gjith ajo mbë mall i tundi!	10
Pas i vejnin posi vete rreth linarit pallarea. Ajo shpejtë si shigjete ngrëhej ndë ajër, lehtë si rea. E me shoket po vandohej se ngë duoj, në mos martohej.	15
Ndë aq të nisura kushqi së dij të mirrij o të lëj: lip andaj nga ato vuli si shurbesin kish të e bëj. Dhunë e qellëtin e ajo së ndigoi çë thanë ato.	20
Një gjitone ndër të tjera e vindarti se ndë tru pak o fare kish e mjera kripë e të porsinej zu të i kallojë të jëmës gjë se ja mbaj e rritij më.	25 30
Paparelja i pati besë: pruor e vate ndë shtëpi, muori atje një konjënë fes e je mbjoi me lesh e li. Nisi prana leth e qet të ja qell gjitones vet.	35
Thoj asaj: "Njinje, njinje bë t' më tierën se kam bënë di o tri linja; njota se, di ç' kam, u bënë si rrënjë, mëma fare së më kujton: pjafça e ajo ngë e ndikuron".	40
E gjiton'ja thoj asaj: "Bila ime, ti nani tas u rrite e ndëse vaj ndë linar të vësh ngë di,	45

gjënde prana ndë errësirë,
pishkalaqe e pa të mirë.

Bëj nani çë mundën e ke
lefterin të bësh gjagjë, 50
se, kur e martuome je,
më të rritur tek e lë
ti e gjën e trashigon,
moj ndo së vjove mëngu çon!".

Ditën e jetër qet e lezë 55
qelli asaj e urta vash
grur' e mel e prë një kezë
çë të i bënej ca mundash;
vaj, lathure, fiq edhe,
të ja shitij më tutje. 60

Moj gjiton'ja me xhudix
mirrij, mblidhij e i rritij
prë vetëhenë. Ki artifix
dreq vërteta atire i gjitij
çë vënë ujë ndë shosh e mbanjin 65
se me të finjën kan lanjin.

Pas një jav çë u kish martuor,
dreq si gjëndeje nuse e re,
duoll e vate tue kërkuor
prë gjitonen e cila nge 70
së kish t' e gjegjij, e sa shihij
se ajo vej, shehej o ikij.

Mbë serpos një ditë ju poq
ndë një rugh je ngushtullore;
zu të i fjitij, me zë të doq,
llastimisej je dirore: 75
"Poka ti, si shoh, më zi
je se tjerët ndë amahji!

Do të më i japç o thomse jo
gjith shërbiset çë të dhe 80
të më i mbanje?". E verdhë ajo
dhja si hitë mbë çerë, pa tre
ju përgjegj: "O bila ime,
s' di çë thua!". "Për gjellën time,

si ng' e di? E kërpt e lit 85
çë të solla ku më i vure?
Mos e hëngërtin thomse mit?
Grurët e melt e ato lathure

çë të dhe? Di tumën fiq ku i gremise? Ndë furriq?".	90
"Motra ime, ndë vurteta këto fjalë më thonje ti, dreq këtu, si jam e u gjeta, bën e viellëshnja nani! Mike qem e mike jemi, moj nderes së pat'tim o kemi".	95
"E thua ti me faqe guri se nderes ngë pamë! E kur djalli tij ndë zëmër vuri të më porsinje keq me kurë të kallonja gjë ndë shpi se m' e vjonje me amahji?	100
Ngë ishnje ti ahiena, pjake tradhizore, rremtare, dhejpër e ligë, çë stise laqe trufarishi, e s' pate fare nderë ndë faqe? Ngë ishnje ti? M' e rremton këtu nani?".	105
"Popo popo! Më shpëlqen se kushqia të bëri dëm! U t' e thom nani me pen se të ka zënë ndonjë nëmë! Dolle trushi, u llave, o bijë! Qelle lipin ndë atë fëmilë".	110
Shtij nga çera farmëkë e zjarr Mathallena e rrij t' i hjidhej se t' i bëj të mirë një barrë me të rrahura, moj mblidhej më e më gjind tek ajo udhë e je murga ra në kudhë.	115 120
Ndër të tjerit që rranguon ish i shoqi, i ati e jëma. Kur shërbesin mirë ndëguon, me mallkime, fjalë e nëma bënë atje si një markat murmurishi i gjerë e i gjatë.	125
Kush thërritij nga një vend, kush nga jetri kanosi bëj të rënda, e kush kutjend qeshij e po thoj: "Një bri	130

merr nani! Të qethi mir
lesht e të qëroi me hir!"

Mathallena ra zali
e qëndroi sikur e dekur.
Marr, e qëllëtin ndë shpi,
moj gjithon'ja, si një hekur
ngurtullore, thoj: "Ndo kini
martëri, të zotrat jini

135

të më thoni gjithë këto,
se në mos ju bënj ngales
se më kallun'jarti ajo
e martuame me ftes!".
Qetëtin gjith e ajo kaluor
mir u gjënd e petkun muor.

140

26. Kopilja

Natallina qe je mir
prë sa mbeti ndë shtëpi
bashkë me të ëmën, cila nxir
prë ndë gjithë gjithoni
ca novele, e thoj se po
ngë ish mbi dhe një'tër si ajo.

5

Ish e bukur si një lule,
shpejte ish si dallanishe,
më vëlej se një cakule
çë është e pjot me xhoja ndrishe,
e kudo të vënej duor
bëj shërbise prë me u ruor.

10

Pastërtore e nikoqire,
shpin të mbaj si një lartar;
ish ashtu je fanëmire,
se nga bota të bëj ar.
U martua e gjith ata
bardhë karizma bëtëtin ça!

15

Dhja si pasëri kur bëj
gjith këndimet e zogjëvet,
cili kur deshi të bëj
rrushinjollin murgu u gjet
i çotëjasur e qëndruor
vetëmith e i harruor.

20

Vetë dij të haj e të pij
e të fjëj për nat e dit,

25

ngroht edhe ndë zjarr të rrij
çë nga një tek jetri vit.
S' diq të qepij e të tirij
e, ndë arnoj, më shpejt shqirij. 30

Bijt i ngjeshij si një dru
ngjeshnjin vashazit ca herë
se të bredhin, e si një hu
dreq i mbaj ndë prëhër i gjerë;
prë të laj finjën dërgoi 35
semre e maj vate te kroi.

Shpejt i shoqi sill me qerre,
nxir ajo me prëhërua,
nisi shpia prë ndë zbjerre
e fëmija u vobëktua. 40
Diq e bijçi një lloje
la pa fare gjë mbi dhe.

Hapni sit, o burra e trima
çë me gra duoni të lidhi,
se jo semre shkepëtima 45
qellën shiun, e, kudo mblidhi,
gjëni vend të mirë pushoni
e për ngjaja gjarpëra çoni.

27. Kënkëtoresha e nusevet

Ndë gjith nuset Kërecja vej
semre e para të këndoj.
Mbero strofat i lirej
dreq si kriet asaj i thoj:
diq ca kënka copa copa 5
e muitij si bën lopa.

Pas asaj vejin të tjera
tuke thënur një e një'tër
kënek, e pritij të arrëj hera
të diftonej gjë të vjetër 10
nd' ato udha tue shkuor
nusezën të pabesuar.

Pas besuomet një'tër ënda
pra ndë zëmërat i hij
e kërkujn të ishin mbrënda 15
nd' ato vende, ku të i vij
mbarë të rrëmbejin gjë,
ka ndonjë sa mundij më.

Kanë të gjera ndën karçelet e të thella, e duon të i mbjonjin me të dhëna, e më i çelet malli se të marrin e vjonjin. Posa shohin se ndonjë merr më shumë, e thon atë	20
pa zakon të ghavënar, e pra bënin stesu ato posa bën tjerat më parë. Thonë dhe se kujdo së qe dhënë si mir i ngitij të shërbehej e je pritij.	25 30
Dalën e venë tuke u vanduor kush më shumë dhurim rrëmbeu e karçelen ka të mbjuor më të ndëndët e kuj dheu vate rrotull se u de aq çë piu e i duket hje.	35
Thanë se Krecja i porsitij se të bëjin aq turpri pa u nguqur, prana i rritij posi deshi, gjithnjëri dhja si kish zakon, e vate keq adeti mbë të gjate.	40
Shkoi ka prindët ndë të bij i pahjeshmë i bruti adet sa nani ndë një fëmijë bën më spizë një nuse vet se ngë bënëjin dhjet çë han fort, e verë më pin se kanë.	45

28. Ungjëlit e nipërat

Mirbëmi qe një burr çë shërbeu me trimëri: nga një kalidhe si një furrë diti e stisi një shtëpi. Eci dhenë, u rrit e më ghadhnjeu semre gjagjë.	5
Marr zakon e marr adet të shërbej, mëngu një dit mun të shkoj ashtu të shkret si nganjë te jetri vit: dhjajasij, shkruoj e bëj një shërbes kur nj'etër lëj.	10

Nga të vëllezrit rroi më shumë vet ai ndë gjell dica, sepse vixet si një lum shtun ndë varr sa genë ata, e të bijët çë qëndruon ka të prindët ng' u llarghuon.	15
Pijin, hajin e të gjata kishin thonjtë e gjuhën edhe, pak rrëmojnë ndë të thata dhera e mblidhëjin pak atje: nga i ungjëli prtëndojin male e dete e nëng e dojin	20
fare mir, megjithëse i veshi më e më herë e i gjëlliti ndë një vit i rëndë, ku xheshi uri njerzit e i shtiti ndë të thellë vobëkti e i la pa petka e shpi.	25 30
Nd' atë vit mos kishin pasur të ungjëlin të lipisjar, mbë këtë herë u kin mulhasur e të bërë nevojtari: Mirëbëmi hapi duor e ndë gjellë u pan qëndruor.	35
Më i jipij e më kërkujn, pa u buftuor të ngopur maj, prë sa mundëjin i kallojin e je qellëjin dhun, andaj rrisullviti të kërkuj një çë e duoj e ng' e kalloj.	40
Ki shërbes një shkundullim prë të nipërat e të tjerë qe, e bëtëtin një gjëmim gjatullorë keq të gjerë, moj tue vatur moti pra bën e ruojtin drej dica.	45
Panë se Mirëbëmi kish mbë vërtet një vix, moj pra nga jetër anë i veshur ish me virtuta e prë nd' ata rishkëlqejin mirëria, fjaja e ëmbëj e lipësia.	50

Së dij të thoj një fjalë të rreme, së dij të bëj një dëm njeriu, ndë të shitur e të bjeme së gënjeu, more i ziu: dha për grurë tridhjet karri se të mbjidh njëzetedi.	55 60
Moj të nipërat nëng pushuon të thërritëjin e të thojn kundër atij e së ndiguon se më keq e ashpërojin tuke bënë ashtu; edhe than se do t' e vrisëjin. She	65
çë janë nipërat e gjëritë! Ndëçë jep e bën të han si te djathi bënëjn mit e të gjëllinjin me sa kanë vixë e ti shtrëngohe e griken mëngu lanë me uj, se të ikën,	70
prë trëmbim se ata të së mahen tuke ngrënë e tuke pirë, e të pastrohen e të përлахen se të duken më të mirë ndë krah tëndë, o trim o pjak çë të jesh, përçen ndopak.	75
Moj ndo ti prë vetëhenë mirë penxon e, pa pushim, tue dërsir semre shërben të mun kesh një trashigim kur të lipset, lig të thon, sepse nipërat nëng penxon.	80
Ata nipëra çë të shajtin kur i dhe e të kalluon e të dhënurit ng' e mbajtin prë righall, pse penxuon se i ngitij e nga ti duon sa bijvet së bën njeri,	85 90
e ng' e bënëjin stesu ata, se ka ditë prë një gjërpërë zëhen e përshahen. Mba çë të bëjin ndo ndë llërë kin të qellëjin ndonjë mbëshuome prej të tjerëvet trashiguome!	95
Vëreni ani si janë pa tru këta njerëz çë prëtëndonjin	

të kumbisen si ndë hu
mbi të tjerë e, kur arrvonjin 100
se të kenë ngarkuome urdhn,
hun e pjasnjn ndë kamin.

Duon e shanjn e kanosënjn,
ndë gjith vende murmurisënjn,
duon e dhja si borë të losënjn, 105
duon e ndë së i jep të grisënjn.
Pra ndo mbjake bën e des
i pështruor mëngu me thes.

Ni kush qe ai njeri
cili dha për vjet e vjet 110
qindinar, e farmëki
mbjodhi për rrihall, e qet
mbeti, e prana, i murgu, kur
hapi sit, u gjënd likurë

keq e thajtur e je grisur? 115
E nani kush bes e ka
e je ndien pa u cjudhisur
këtë bëme? nëng u pa
se grulishte prë ndë dhe?
Mori ani shihet ndër ne! 120

Mirëbëmi dha e mbjodhi
prë të dhënurat mallkuome,
moj të likt nëng e lodhi
e i përgjegji me të bekuome, 125
kanosit ngë i ndikuron
e ka bes mbë t'Ënë Zon.

29. Jatroi jatriser

Mbaj ca bare, kripë e gur
ndë ca qejqe e ca fjalle
zoti Maz, me madhe kur,
e shëroj sëmunda e malle,
thoj ai, me ato jatri 5
çë kurraj shëruon njeri.

Semre vej prë ndë katund,
dil ka një e hij ndë nj'etër
shpi, si burrë të madhi kund,
ndë urtëri i thellë e i vjetër. 10
Shkruoj kartucaz prë rrixeta
më se lule shkon bëleta.

Për kininë mbanej ca miell,
të përzier me diu se çë,
e sa ethe ishin ndën diell 15
i shëroj e nxir me atë,
moj përpara më i qëlloj
me ca shtog e bar alloi.

Me jodhurin pra të bëj
kurat më të gjata e rënda 20
e kudo qindavra nxëj
i shërbej përjashta e mbrënda,
prë lakosat e lavomat
kish di lote ka të njomat.

Me xhufit një simpati 25
të djallosurë më kish,
prë dhëmbimet barku i rrij
t' i shëroj, rëmjedhi ng' ish
tet o dhjet xhufitata
e qëronej mir zorrata. 30

O furtuna o Perëndia
çë më i ndihu, mir i vate,
kudo vuri duor, jatria.
Ashtu ngrëjti një ndonate
aq të gjerë sa dica 35
than se ngjallij me ata.

Katandin mbero kurraj
ngë e harroj e ndë nderes
mirrij qindën e mijën, andaj
u bugat e kish turren 40
ndë gjith motet. Tërë t' arnuor
kish të veshurën e shtruor

me të lier, dërsinj e val
aq sa të jipij mirudhir,
kur çë rrij njeriu ndë tal. 45
Fjëj mbero si fjë një lir,
prë dhjetë or nga dita, e rroi
aq sa njerëzit i harroi.

Së desh të martohej e spovisi
pa të bëj mëngu dhjatë. 50
Nje gjërit si miza lisi
u rrjodhtin e prë shtat
bëjin, kuj të i ngitij më
nga të lënurat gjagjë.

Po sa monu e vun ndë varr
mir të xheshur si një gur
lumi, dhja si qen ndë xharrë
me undir o ndë një lëkurë
me ca mish, u zun e bënë
një jushtri çë së ka të thënë.

55

60

Zun të hajin e të pijin
mbi ato petka të ghadhnjera
pa shërbier e të dëthijin
xhuta grofçi e shumë të tjera
ghuste, njera çë qëndruon
pishkalaq e u turpëruon.

65

Disjin urit e njeri
nëng i ndëj të hajin gjë,
i ngudhirjin pa lipsi
e i shajin keq e më
aq sa diqtin të dhisprarmë,
ngrënur morrashi e dhanarmë.

70

Njerëzit thojn: "Pa shurbier
së mund të hahet me sapur
buka, e gruoja çë së tier
mëngu veshet. Sa pa kur
neve arrën, ashtu na vete
e qëndronjëmi si të shkrete".

75

30. Vobëktari i mir

Nga një katund ndë një'etër vate
të gjëllij një burr i mir.
Pati gjellën shumë të gjate
e shërbeu sembre me hir.
Me këdo vej e lëj kutjend
e je lipëjin kudovend.

5

Posa rroj kurraj u pa
i mëritur me njeri,
ng' u përzie me burra o gra
o me tjetra kondra u nxi
çë turpëronjin, e me hje
sembre qeshij pjot hare.

10

Ndë sëmunda nëng rëkoj,
llastimisej e nxirrepsej
kundër qiellit, o mallkoj.
I pëlqej e shum harepsej
me gjitonët, kur ndë mirë
trashigojin të dularë.

15

Pak o fare pinej verë, haj sa duhej të gjëllij. Gjë njeriu së ngau një herë, kurtën andaj nëng e dij ndose ish, e pak fjalë thoj e të ëmbla si mjalë.	20
Jip vëli të dreqa shumë kuj ja lipij e vërtenë sembre thoj, mëngu ndë gjumë ëndërrij të bëj dëm o penë ndonjeriu; ndo së shërbej, çë ndë menat te qisha vej.	25 30
E mënoj njera çë djelli mirrij udhë nga perëndima. Kjo gjellë ashtu e qelli prë ndë vapa e prë ndë brima, ndë të rëndën pjakëri .....si.	35
Bërë i verbër, më së mundij të shërbej e kish të gjëllij me limozën, moj së tundij se me penë kurmin e tij. Vej tue lipur nd' ato shpi e ja jipëjin me duani.	40
Sa kërkoi, ai mbero më se lipsej prë një dit nëng i lipij, e kjo bëme u xu e nganjë prit herën e tij e nëng mangoj se të i jipij sa kërktoj.	45
Ndo me nxërr e me diri e përzëjin ndonjë herë (e ng' e bëj se ghrell njeri) së hejmohej pjaku i mjerë, moj me gaz e pa rëkuor gjetkë venej tue bekuor.	50
Ndonse piejin se çë kish, nung e thoi kurraj, e vet i përgjegjej se kur ish trim shëndosh e i ri ndë jetë thomse bëri ndonjë fëtesë e nani je qaj e besë	55 60

kish të madhe se Perëndia
ja ndëlej e prësandaj
i dërgonej metania
posi lule që kurraj
.....sa mbëshon 65
një mbëkat kuj e kujton.

Kur ndë diell e kur ndë hje,
porsi lipsej e hjesohej,
djelëmit i vëjin re
e nganjë i afrohej: 70
e tëfalëjin e për nënë
gjith i ujçin tuke thënë:

"Se ti, lal megallos,
nëng na thua ndonjë përrallë,
ndonjë stori o ndonjë këllos 75
që pendiksën, që bën valle
me të sajat polloqidhe
që kanë tarrin në cimbidhe?"

Plaku qeshij ëmbëlsisht
e i thoj: "Arrut nani 80
se të bëni hajdhisht
ca rrëmurë e bredhmje ati?
Ndose duoni të ju thom
gjë, kin rrini qet e njom".

"Dhja si valt ndë ranxhele, 85
si ndë zëmër rri spërënxa
e si hit rri ndë koçele
rrimi na, ndose rrëmënxa
ti na thua nga ato që di,
se na bëjin triëmbëlsi". 90

"Dini ju se që pësoi
një djali ndë një mot
pak i lart, se së vështroi
mirë të jëmën?". "Jore, zot!".
".....ku ai 95
ju e rrëfienj këtu nani.

Jëma i thoj: "Mos ec me Nxhikun,
se të liga të porsin;
dardhën, kumbullën e fikun
mos ja ngit njeriu. Ndë hin 100
ndë një kopsht se të shkoç
pemët mëngu ke t' i ruoç.

Me Kolluçin çë pi verë mosnjë mot ti u përziej; se të veç me të di herë ndë katoqe, mos më piej çë mund vinj të keqi tij më se nëng i arruri atij.	105
Me këto djejm çë mallkonjin e së dinë të thonë një fjalë dreqësisht e mos turpëronjin posa shohën, si, me val e përzier, me pjëh e hi, zbukurohet një stoli,	110
ti, biri im, mos u bashko, se këta janë si pësora cila ngjitet, dash o jo, kur më e të tiren ngrohet dora. Të mëdhenjve më se ti mos përgjegj me nxirr, e di".	115 120
Thoj këta e aq të tjera fjalë më të mira nojtesha jëmë të birit, ndë gjith hera Moj ai, si gjegjet mesha .....rrij vet me tru ndë bëgatëri.	125
Gjegjij e ng' i vënej re, more bëri shtrëmbërisht sa i porsiti ajo me hje shumë të mir e dashurisht. Moj pëstana ç' i pësoi, kur të jëmën së ndikuroi?".	130
Thanë ata: "Atij ganjun?". Ndjeku plaku: "Rrukullisi, pa u qëndruor kurraj gjikun! Ka një vix ndë nj'etër udhisi e nga mali vate ra ndë një gropë çë sjetë së ka.	135
Keq u nxi e lig u bë: zëhej, dehej e mallkoj, haj e pij, e ndo së kish gjë, tjerëve mirrij e kalloj; mbë serpos u bë banit e dhuroj Pushtjer një vit.	140

Vritij njerëzit e i xheshij sido të ishin, të bëgetë o të nëmur; vrit e qeshij, e harepsej se ai vetë gjith katundi bën e dridhej e njeri së ghuxoj të i hjidhej".	145 150
"Moj ç' i bëtëtin mbë serpos?" thojn djejmët të hejmuor. "Kado bëme ka një sos. .....këmbë e duor .....e zunë e ndë filaqi e vunë.	155
Njohtin lexhën e njinje e dërguon të disij vjerrë. Mbjatu e vuortin e atje lanë se të ish ka zogjt i shqerrë. Gjakun qentë i lipitëtin, prana eshtrat i përpitëtin".	160
"Bjerrafati!" thirrtin gjith të tromaksur djejmët, "qelli dëmin dhja ndë vith çë kur leu e hejmit. Ndë rrëmënkat çë na the më kjo na bëri tre!".	165
"Ju porsiftit e ju bëtë, si ju duon prindit e tëjë, mir zakonin, e ju lëtë prë lipsi fanmiri tëj mos të bini ku ra ki, çë rrëfieta, fatizi.	170

31. Karroqari

Ish një prift i holl e i gjatë ndë një katund e avarun, çë së lëj ndonjë menatë të thoj meshën ku gjikun e sa më mblidhij turres thoj se s' kish, e jipij bes.	5
Kish të vjetër një sutan .....të shqerrë .....mbënjane sikur t' ish ndë kuje vjerrë. Kish të arnuora ca këpucë e të trasha sa një vucë.	10

Ngë mënoj mbero ndë shpi vet një kred e vej e vij, tuke sjellur dhe e hi, si bëleta. Nëng pushtij mos të grisij vetëhenë, e haj buk vetëm si qen.	15
Kish një shtrat sa një paidhe, të pështruor me një pajacë gjith e arnuor, si një stafidhe zezullore, e gjer di brac, tri je gjatë, e ndën një thes çë vlej mosnjë shërbesë.	20
E për aq ati pushoj posi guri ndë putril të një ronxi. Ngë i qëlloj shumë mbero, se mbanej ndë il ca murriza shpojtare çë ng' e lëjin fare fare.	25 30
Kin kujtuome çë ndë tru sembre i vejnin, se njeri mund i vidhij, e ndë gju, çë prëhapej prë ndë shpi, mbaj të lidhurëz një tërkuzë e ca fosfoj prë ndë buzë.	35
E bërë nëgoxë pa stjende .....të kish .....gjith vende. Me këdo gjënde, kudo ish, fjit nga ato e sembre thoj se të mira ning i çoi	40
posi lusij; e ndë qënqe ng' i rrëndojin e ndë leshe si të tjerëvet. Ndonjë skamënqe vet i bëjin, e ndë deshe s' kish furtunë. Pra ndë djath bënej aq sa e haj me bath.	45
Thoj ai. Po shtrëmbërisht vej shërbesi, e nj'etër çerë kish, se ai buftoi me bisht burrin çë ka vithen e gjerë. Vate ndë qishë një dit t' e thoj meshën e delezit penxoi.	50

Sakristani kur e pa e tëfali. Pa mëri ng' i përgjegji e i tha: "Ç'ka imi dash çë keq më rri?". "Thomse ka ethen të verdhe e ndë krie të boçka herdhe"	55 60
i përgjegji sakristani. Prifti nëng i vuri re më se poçes vë ti[g]lani ndo të zienjën bashk le-le. Vate u vesh e ndë lartar rrij si thoj meshën e parë.	 65
Një thërrimes mbarvalisej .....thoj .....e nisej e pometa prirë të e thoj. Moj së mudi me atë penë të mblidh trutë mbë vetëhenë.	 70
Ëndërrri thomse të kish vatur ndë një markat të shitij gjë e tue shitur e tue ngjatur shumë kuntratin më e më, më u harrua çë bëj, ku ish, ndo pushtjer, ndë shpi, ndë qish.	 75
Për të marrurin adet meshën thoj çë kish ndë mend; kur u pruar të thonej vet parkalesën ndë këtë vend "O vëllezër" - i tha ai - "imi djath ka di karri".	 80
"Ndo kush të e paguon ti gjën" sakristani ju përgjegj "një nigox trimirë ti bën!". Gjindja çë ish meshën të gjegj nje lëshuonë një gaz i gjatë e më bën një rrëmuratë.	 85 90
Prifti u adunar e nje me tri fjalë meshën mbaroi. Çë -n- ahierna më së qe karroqar, pse ndigoi se ndë tjerët ki vix më nxinë, djeg e grisën si kaminë.	 95

Ndose arrurë ka një herë
 një mirakull posi ki,
 .....gjer
 .....
 100
 moj pse vixet ghuerçonjinë,
 zotruan e zotëronjinë.

32. Vidhjujza

Qe një grua një herë e gjallë
 cila hëngri e piu si ani
 hanë e pinë e ndienjin mall
 gjith sa janë mbi dhe; moj ki
 ngë është shërbes vërteta i ri
 5
 cili të ju bënj cjudhi.

Moj cjudhi pa ëh e jo
 mund të ndieni kur çë xëni
 se kush qe, çë bëri ajo:
 hapni sitë andaj e vëni
 10
 re në gjasmen çë ju bënj
 ndo të e marr si qe t' arrënj.

Kriet e kish si kungulloth,
 ballt i zi e vetullat
 me ca qime si qemboth,
 15
 të golasme tëmbëlat,
 veshtë e gjata e mallëzuome,
 cinërat mbë një të shtuome.

Kurmin kish të likshtullor,
 misht i trashë e pak të zi,
 20
 kish të gjataz ato llor
 e si maçja ruon një mi,
 ruoj kur frinij e përdridhij
 qafën e gjatë e faqen mblidhij.

.....zënë
 .....
 25
 dhja si dhia vej tuke bënë,
 ndo të ecij e të flit,
 lia çë pati gropa gropa
 30
 çerën i bëri e copa copa.

Me këdo piqej vet një her
 [.....]

v. e. = variante espunta dall'autore.